

Velika poplava v Beardstown, Ill. — Uporno gibanje v Španiji

VODA JE UDRILA V MESTO, KATERO PREBIVALCI ZAPUŠČAJO. — NA STOTINE LJUDI JE BREZ STREHE. — PROMET USTAVLJEN, PROGE NA VEČ KRAJIH RAZDEJANE. — KANSAS IN OKLAHOMA TUDI PRIZADETI.

Beardstown, Ill. — Reka Illinois je prestopila bregove in vdrla v mesto. Nasipi, ki so jih prostovoljni delavci gradili so razdejani, trgovine po mestu so zaprte in prestrašeno prebivalstvo je moralo zapustiti svoja domova in bežati pred še vedno naraščajočo vodo. Graditelji nasipa so kljubovali vsem zaprekan in si prizadevali, da rešijo mesto poplave. V nedeljo večer je pa začelo znova liti, napori človeških sil so bili brezuspešni, delavci so se morali umakniti, voda je vzela svojo pot in preplavila mesto.

Za varstvo beguncev je preiskrbljeno, tako tudi za njihovo zdravje. Že sedaj zaznamujemo veliko škodo, kaj pa še bo, ako se bo voda še nadalje dvigala. Na več krajih je proga preplavljena, pa tudi razdejana, promet je ustavljen. Tudi na farmah v okolici je napravila voda že veliko škodo. Človeških žrtev od sedaj še ne zaznamujemo. Ker je voda odnesla več mostov, so nekatere ceste, ki vodijo v mesto, zaprte.

Peoria, Ill. — V nedeljo je hudi veter divjal jugo-vzhodno nad tukajšnje okolice. Precejšno škodo je napravil na poletnih hišah ob reki in Peoria jezeru. Ker je močno deževalo, se bojijo, da bo reka narasla tako visoko kakor je leta 1922, ko je preplavila tisoče akrov sveta ob reki.

Kansas City, Mo. — Veliki del države Kansas in del Oklahome je pod vodo. Tisoče ljudi je bilo primorano zapustiti svoja domova in si poiskati varnejšega začasnega bivališča. Vojaki se vozijo v čolnih po ulicah mesta in vršijo papolno službo. Mnogo oseb so rešili prostovoljci s čolni, ki pomagajo nesrečnejšem na varnejše kraje.

Kolikor je znano, sta dve osebi prišli ob življenje v Oklahomi. Več oseb so rešili iz starih, kamor so se zatekle, ko je voda vdrla v pritličja njih poslopij.

SLOVENEK UBIT OD ELEKTRIČNEGA TOKA.
La Salle, Ill. — Frank Podbršek, je bil v nedeljo 3. oktobra ubit od električnega toka v kleti svoje hiše, ki se nahaja na vogalu druge in Charless ceste. Pokojnik je bil star 25 let v Ameriki, skoro ves ta čas v La Salle. Rojen je bil na Primorskem, pred nekaj 50. leti.

Pokojnik je bil zelo marljiv, delaven in gorbje spoštovan med rojaki v naselbin. Zapuščena tukaj vdova in štiri otroke, katerim je bil oče. Preostanim našim sožalje, pokojnemu večni mir in pokoj.

STAVKA PRISTANIŠKIH DELAVCEV V LONDONU.

London, Anglija. — Delavci v Tilbury pristanišču v Londonu je v ponedeljek stopilo na stavko. Vseh stavkajočih je 2000.

RESNICE SE BOJIJO.

Politiki si prizadevajo, da bi ustavili preiskavo o graftu v Indiana državi, katero vladajo Klani. — Obdolženi so velike sleparije.

Vincennes, Ind. — "Republican Editorial association" zahteva, da se skliče posebno zasedanje legislature, na katerem naj bi se preiskalo delovanje v vladi države, katere "bossi" so Ku Klux Klani. Temu se pa prizadeva ustaviti nadaljnjo preiskavo. Vse svoje moči napenjajo, da bi ovirali delo organizacije urednikov, ki so si nadeli nalogo, državo strgati s krepelj tajne nevidne mašine, ki vlada v državi Indiana.

Uredniki zgoraj imenovanega društva so predložili šestim državnim senatorjem, trem republikancem in trem demokratom obdobje, o tajnih intrigah, korupciji, graftu in podkupljanju. Poročilo pravi, da se je vse to vršilo kar na debelo, v taki meri, da je skoro neverjetno. Zato pa se prizadevajo bojiti preiskave, ki se pa bo v zvezi temu vršila. Uredniki in izdajatelji lista ne bodo mirovali, dokler ne bo vse obelodaneno, kajti dokazuje imajo v rokah, ki potrjujejo obdobje.

KITAJSKI BANDITI NAPADLI POTNIKE.

Banditi na Kitajskem so ugrabili tri Amerikance in napadli skupino potnikov katerim so pobrali vse imetje.

Hankow, Kitajsko. — Ko se je skupina potnikov, obstoječa iz misijonarjev in več drugih oseb, med njimi tudi Amerikanci, pomikala proti postaji v Senhowfu, so jih napadli kitajski roparji in jim pobrali vse imetje. V ujetništvo so odpeljali tri Amerikance, med temi dve ženski.

Potniki so plačali precejšno vsoto tridesetnih vojakom, da so šli z njimi kot straža, a ko so prišli banditi blizu, so vojaki pobegnili, očitno dogovorjeni z napadalci.

Poročilo iz Kiangsi se glasi, da je mesto Nančang v rokah Sunčuangfanga, katerega vojaštvo pleni po trgovinah in pobija prebivalce; razmere tukaj so neznosne.

RUSI NA WRANGELL-OVEM OTOKU ZAMENJALI AMERIŠKO ZASTAVO Z RDEČO.

Tokyo, Japonsko. — Iz Japonskega poročajo, da so Rusi prišli s parnikom na Wrangell-nov otok, kjer so potegnili doli ameriško in angleško zastavo, na katero mesto so obešili rdečo. 50 Rusov se je naselilo na otoku, kjer nameravajo obdelovati zemljo.

Na pomoč prizadetim! Ta glas se je slišal daleč na okrog, ko so prišla prva poročila o nezgodi, ki je zadel Florida. — Chicago je bilo takoj na nogah in storilo potrebne korake za od pomoč prizadetim. Na sliki vidimo skupino čikaških strežnic Rdečega križa, ki se pripravljajo na pot.

FILIPINCI VZTRAJAJO PRI ZAHTEVI.

Neodvisnost ali ničesar — tako pravijo Filipinci. — Thompson odpotoval na Kitajsko in Japonsko. — Filipinci se ne zadovoljijo z drugo ponudbo kot takojšnje neodvisnosti.

Manila, P. I. — Col. Carmi A. Thompson, katerega je poslal predsednik Coolidge na Filipine, da proučuje tamkajšne razmere, predvsem o zahtevi Filipincev po neodvisnosti, je svoje delo dokončal in pripravlja tozadevno poročilo. Iz Filipinskih otokov je že odpotoval, in sicer na kratek obisk na Kitajsko in Japonsko, od koder se povrne v Seattle.

Manuel Quezon, predsednik filipinskega senata, je dal razumeti, da se Filipinci ne bodo z nobeno drugo ponudbo zadovoljili, kakor edino le s popolno neodvisnostjo.

Ker se voditelji vseh strank strinjajo z izjavo Quezon-a po neodvisnosti, se smatra, da je to zahteva ljudstva. Tudi listi ne pišejo proti zahtevi po neodvisnosti, toraj se bo morala vpoštevati. Tudi senator sam, je prepričan, da je ljudstvo edino le za neodvisnost — in to takoj. Tukaj pa nastane vprašanje, ako je ljudstvo iz svoje proste volje prišlo do te zahteve. Vprašanje je, ako se ono zaveda kakšnim nevarnostim se izpostavlja. Ako Amerika ugodi zahtevam, je lahko mogoče, da se bodo kesali, a bo prepozno.

MEHIŠKI VOJAKI STRAŽIJO CESTE, DA BODO VARNE PRED BANDITI.

Mexico City, Mehika. — Mehikiško vojno ministrstvo je odredilo, da vojski stražijo po cestah, katere niso varne za potnike pred mehiškimi banditi. Mehiška vlada si prizadeva po svoji moči, omejiti napade banditov. V ta namen je naročila veliko število truckov, ki bodo lahko nosili od 50 do 100 mož.

ROMUNSKA KRALJICA KINO IGRALKA?

Samo za en dan v službi kino družbe, ponujajo romunski kraljici \$25,000. Ne ve se še, bo li ponudbo sprejela ali ne.

Hollywood, Cal. — Romunsko kraljico Marijo pričakujejo v tej bajni deželi največjih nemogočnosti doživljaj, kakršnih si morda ni predstavljala. Hoteli ji ponujajo najboljše postrežbo za ceno enega dolarja dnevno; izdelovalci cigaret ji bodo dali zastoj torilko svojih izdelkov, kolikor jih bo v stanu porabiti, ko se bo nahajala s svojim spremstvom v Ameriki; kompanije, ki prevažajo potnike z avtomobili sem in tja, ji bodo na razpolago — sedaj pa celo poročajo, da jo čaka tukaj ček glaseč se na vsoto \$25,000, če bo hotela igrati kraljico v kinu.

Kakor po več krajih Evrope (tudi Amerika ni izvzeta), je veliko pomanjkanje na eni strani, dočim je mnogo luksusa na drugi, tako tudi v Romuniji je pomanjkanje in je veliko število otrok, sirot, ki živijo skrajno siromašno. Z ozirom na to, je kompanija, ki izdeluje film za kino po povesti, ki jo je spisal grof Tolstoj — "Vstajenje", zgoraj omenjeno vsoto, ponudila kraljici Mariji za od pomoč sirot, ako bi le en dan hotela predstavljati kraljico, katero zna tako dobro igrati v resnici.

POMIVALCI OKENJ NA STAVKI.

Chicago, Ill. — 250 članov "Chicago Window Washers, Union Local No. 34," je v ponedeljek stopilo na stavko, ker jim kontraktirji, za katere delajo, nečejo zvišati plače od \$1.00 na uro, katero imajo sedaj, na \$1.25, z jamstvom, da bodo zaslužili najmanj po \$40 na teden. Delodajalci izjavljajo, da jim razmere ne dopuščajo, da bi ugodili zahtevam članov pomivalcev okenj.

KRIŽEM SVETA.

Dunaj, Avstrija. — Romunska kraljica Marija je s svojim spremstvom odpotovala v Pariz, kjer nadzoruje priprave za potovanje v Ameriko. Ameriški lastniki hotelov hočejo reklame in ponujajo visokemu gostu najboljše sobe in vso komoditeto za \$1.00 dnevno. Tudi parnik Leviathan je ceno znižal kraljici.

Evansville, Ind. — Gettis Jay Fettinger, je umrl na posledicah poškodbe, katere je dobil pri delu v Winslo, na stroju za rezanje.

Haag, Inozemstvo. — Dr. J. H. Van Royen, holandski poslanik v Italiji, je bil imenovan za poslanika v Washington-u.

New York, N. Y. — Seštrčica španskega kralja, princezinja Marie de Bourbon, je bila nekaj časa v Ameriki. V soboto se je zopet vkrcala na parnik in se pelje proti domu. Seboj je vzela dragocene obleke, katere je kupila v Ameriki, rekla je, da ji bolj dopade ameriška, kakor pa pariška moda.

Chicago, Ill. — Edward Blue, star 15 let, 346 West Chestnut cesti, je bil smrtno ponesrečen v vzpenjači v poslopju na 165 W. Madison cesti. Prišel je med dvigalo in steno, kjer ga je zmečkalo. S smrtno se bori Harry Seay, star 28 let, ki je pri slični nezgodi zadobil težke poškodbe na glavi.

Hankow, Kitajsko. — Čete, katerim poveljuje maršal Wu Pei-fu, so odprle ogenj na parnik, ki je plul proti Vučang-u, da reši tam se nahajajoče ženske in otroke tujerodcev. Napad se je izvršil kljub temu, da je parnik plul pod zastavo Rdečega križa. Parnik se je moral vrniti proti Hankow.

Berlin, Nemčija. — Parnik za polaganje kabelna Nepetune je v soboto prispel do Fayal otoka ko je dokončal delo s polaganjem kabelna na črti Faya Emden-Fayal. Delo polaganja kabelna New York iz Nemčije v Ameriko bo dogotovljeno do 16. okt.

ZOPET NEMIRI V ŠPANJI.

Med Primo de Rivera in častniki je prišlo zopet do sporu; vojaštvo zahteva da se diktatorja odstrani.

London, Anglija. — Semkaj je prišlo poročilo, da so se častniki uprli in zahtevajo odstranitev premierja Primo de Rivera. Nedavno je bilo poročano, da vlada v deželi mir, in da se vojaštvo pokori de Riveru, kar pa ni resnica. Nasprotno, topničarskim častnikom so se pridružili tudi častniki drugih branš, vsi skupaj pa zahtevajo odstranitev premierja de Rivera.

V soboto in nedeljo je bilo vojaštvo zadržano po barakah, nikamor se niso imeli ganiti. Obsedno stanje je proglašeno nad Madridom in Barcelono.

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA."

Iz Jugoslavije

V TRBOVLJAH DELAJO ZOPET S POLNO PARO; VPELJALI SO TUDI NOČNI ŠIHT. — NA DELAVSTVO PRITISKAJO, NAJ VEČ PRODUCIRA. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Pospeseno delo v Trbovljah.

Rudnik je dobil večje število naročil. Radi tega je vpeljal zopet nočni šiht na dnevnem kopu Doberna in na Separaciji pritiskajo na delavstvo, naj več producira, ker bi dosedanja produkcija številnim naročilom ne zadostovala.

Pritisk na delavstvo za povečanje produkcije premoga pa po mnenju nekaterih ni pravičen in se odgovorni jamski organi, to so večinoma jamski pazniki, ne zavedajo dalekosežnih posledic, ako bi rudarja priganjali z raznimi šikanami na izvoz večjega števila vozikov premoga, kot to dopuščajo na varnost njegovega življenja. Paznik v jami je poprej najprvo gledal, da življenje delavca v jami zaščiti. Nabavili so v jamo dovolj lesa. Vse to se pa sedaj opušča. V interesu paznika samega je, da se dela v jami po rudarsko-policijskem redu. Če bo rudarjevo življenje zavarovano, tudi produkcija ne bo zaostala.

Dve smrtni nesreči.

Smrtno se je ponesrečil v Parizljah, župnija Braslovec, M. Babič. Padla je s hlevskih stopnic tako nesrečno, da je radi poškodbe notranjih organov v par trenutkih umrla. — Goštilničar in trgovec na Grablju ob Savinji, občina St. Pavel ob Preboldu, je žagal drva na cirkularni žagi. Pri tem pa mu je priletel kos lesa v glavo s tako silo, da je ostal na mestu mrtev. Po drugih vesteh pa je pri delu izgubil ravnotežje, omahnil ter zadel z glavo ob žago, katerega mu je glavo dobesedno prerežala.

Dekan Andrej Glibe umrl.

V Ormožu ob Dravi je preminul v petek, 17. sept., ondodni mestni župnik in dekan velikonekredelske dekanije G. Andrej Glibe, rodom iz Starega Loga na Kočevskem. Kljub temu, da je bil orjaška močna narava, ga je huda srčna napaka v nekaterih mesecih zlomila. R.I.P.!

Nesreča.

Že priletna delavka Ramšak, zaposlena v Trbovljah na Doberni, se je težko poškodovala na obeh nogah, katere ji je zlomilo. Prenešana je bila v novo bolnico. Ugotoviti je treba, da se na dnevnem kopu zgodi več nesreč kot pri celem drugem rudniku in ni skoraj dneva, da bi ne bilo zaznamovati katere nesreče.

Umrla je

7. m. m. v Ljubljani v Marijanšču šolska sestra Bernarda Korošec. Pobožna redovnica je delovala v zavodu dolgo vrsto let in se je popolnoma žrtvovala gojencem in v zadnjih letih je preko svojih moči vršila težko službo pri gospodarstvu. Ko se je ravno odpravljala radi zdravljenja v bolnišnico, jo je rešil dobri Bog hujšega trpljenja z mirno smrtjo, ravno ko je

zvonilo delopust pred Marijnim praznikom. Pogreb se je vršil ob 5. uri popoldne iz Marijanišča. R.I.P.!

Nesreči.

Ko so spravljali nad Krivčevem v gojski občini pri Kamniku hlode po drči na vožnjo pot, je zagnalo hlood z vso silo po žlebu. Spodaj so nakladali voznički, med njimi p. dom. Birt iz Šmarce. Hlood je vrglo med njegove konje in njemu pod noge, tako da mu je zlomilo nogo in so ga morali brž peljati v Kamnik, kjer je dobil prvo zdravniško pomoč. — Na cesti med Kamnikom in Križem so se Mejačevemu hlapcu iz Komende, ko je peljal domov prazne vinske sode, splašili konji. Reveža je vrglo raz voz, a mu k sreči ni bilo huduga. Po životu je precej odrt in opraskan, a nevarnih posledic nesreče ne bo imela.

Razne nesreče.

Zadnje dneve se je pripetilo v Ljubljani na raznih krajih več nesreč. Tako so našli na severnem koncu kurilnice na železniškem tiru, kjer sestavljajo garniture za osebne in tovarne vlake, mrtvega 40letnega kurjača Ivana Omahna, ki stanuje na sv. Petra cesti. Stroj mu je odtrgal glavo. Kako se je mož ponesrečil, ne vedo. — Tudi ljubljanski prater, ki se je sedaj preselil s svojimi vrtiljaki, streljarno in "najnovejšim Toboganom" na velesesem, beleži več manjših nezdov in poškodb. Najhuje se je pripetilo uradniku okrožnega urada Josipu Sotlerju. Ta je stal pri vrtiljaku s sedeži na verigah. Ker je bil precejšen naval, so ga potisnili od zadaj gledalci malo preveč naprej in eden vozačev je zadel v desno roko. Sunek je bil tako močan, da je Sotler padel, tako da si je zlomil pri padcu desno nogo in so ga morali pripeljati z rešilnim avtomobilom v bolnico.

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA."

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO itd.
Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire smo včeraj pošiljali po teh-le cenah:

500 Din	\$ 9.45
1,000 "	\$ 18.50
2,500 "	\$ 46.25
5,000 "	\$ 92.00
10,000 "	\$ 183.00
100 lir	\$ 4.40
200 lir	\$ 8.50
500 lir	\$ 20.25
1000 lir	\$ 39.50

Pri večjih avtoht poseben pospeš. Poštnina je v teh cenah že vračena. Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprajmamo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brezplačno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO

Plačila in pošiljke naložite na: ZAKRAJŠEK & ČEJARK
435 W. 42nd ST., NEW YORK, N.Y.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevoov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: Canal 0098.

The first and the oldest Slovenian newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday, and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: Canal 0098.

Naročnina:	Subscriptions:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto 6.00	For one year 6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00

DOPIŠI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Poljski politik o krizi parlamentarizma

Ena zadnjih števil "Neue Zürcher Zeitung" je priobčila uvodni članek izpod peresa poljskega politika Jana Domskega o krizi parlamenta na Poljskem. Članek pa tako izredno dobro karakterizira krizo parlamentarizma v Evropi sploh, da ga je vredno reproducirati v poglavitem obsegu.

Glavni vzroki sodobne krize parlamentarizma, pravi Domski, so nezdrava in nervozna psiha poveljne dobe in taktične napake parlamenta. Vojna je zapustila razdejane eksistence in bolne živce, ljudje poveljne dobe so nestrpni ter hlastni in želijo, da parlamenti zgradijo v nekaj mesecih ali v enem letu to, kar se je razdejal v štirih letih. Ljudje poveljne dobe se zanašajo na neke čudežne odrešitve, ki morajo s kakim naglim činom ali gigantskim naporom zopet obnoviti svetovni red. Ljudje so nervozni, često obupani, pa se morajo v resnici prepogostem prepričati, da se more svet znova urediti samo z njih lastnim vztrajnim in dolgotrajnim delom. — Po drugi strani se tempo dela v parlamentih, ne prilagodi niti sodobni ljudski psihi niti najnujnejšim potrebam celokupnosti. Parlamenti delajo mnogo prepočasi in po šabloni, so birokratični in okorni, včasih celo demoralizirani in koruptni. Razen tega so v splošnem needini in sterilni in si ne znajo več pridobiti zanimanje in odobravanje širokih ljudskih množic, dočim se istočasno znižuje njihov nivo in njihov prestiž. Vsaka država zdravi svoj parlamentarizem po svojem individualnem načinu in vsaka izkušnja, ki se napravi v tem pogledu, je poučna in koristna za celokupnost.

"Duh časa" zahteva dandanes skrčenje parlamentarnih pravic na korist močne vlade. Duh časa je danes bolj naklonjen vladam in razširjenju njihove kompetence nego parlamentu in njegovi suverenosti. Nervozna poveljna doba zahteva hitrih dejanj in odločitev. S tem razpoloženjem je treba računati; kdor se temu upira, jadra v opasnost, da upropasti parlament sam. Parlament preživlja krizo zaupanja širokih ljudskih množic, ki si ne morejo predstavljati, da bi parlament nečesa ne mogel storiti. Vladi zopet rade prevajajo odgovornost za svoje neuspehe na parlamente. Ljudska zastopstva morajo biti oprezna, zakaj nikdar še niso imela toliko sovražnikov kot dandanes. V njihovem lastnem interesu je tedaj, obnoviti potrebno ravnotežje med legislativo in eksekutivo.

Zadnjo ustavno reformo se je poljski parlament odrekel mnogim važnim svojim pravicam na korist vladi, oziroma predsedniku. Ojačenje vlade pa pomeni tudi povečanje njene odgovornosti. Ojačena vlada mora ali potegniti državo iz kaosa in gospodarskega propada, in v tem slučaju se bo ojačila tudi ideja močne, od parlamenta neodvisne vlade — ali pa bo ta vlada prinesla razočaranje nadam, ki so se stavile vajo in množice se bodo obrnile s svojimi simpatijami zopet na stran parlamenta. Kakor po vsem svetu se odloča tudi na Poljskem sedaj razmerje med parlamentom in vlado, in parlament se nahaja, kot povsod, v slabšem položaju.

Davčna statistika.

Vse države in vsi narodi tožijo v današnjih dneh o visokih davkih, ki davkoplačevalce gospodarsko tlačijo. Take pritožbe se slišijo doma, se slišijo drugod in se slišijo tudi pri nas v Ameriki.

To so sadovi velike vojne, ki je zadala krvave gospodarske rane vsem državam in narodom. Narodi bodo plačevali svoje dolgeve še celo stoletje, predno se bodo izkopal iz vojnih dolgov. In vse to mora plačati davkoplačevalec.

Davkoplačevalci smo vsi. Niso samo lastniki posestev, temveč vsi. Lastnik posestev, ki mora plačati od hiše in zem-

ljišča davke, jih išče, da jih dobi nazaj pri tem, da zviša najemnikom rent. Trgovci, ki mora plačati davke na raznih predmetih, podražijo iste in konsument plačuje davke pri vsakem predmetu, ki ga kupi. Tako smo davkoplačevalci vsi, vsi prispevamo v ta namen, eden na ta, drugi na drugi način.

Kako so narasli davki v drugih državah, nimamo statistike pri rokah. Imamo pa davčno statistiko Združenih držav. Ljudje, ki so plačevali od svojih posestev pred vojno leta 1913. \$22.73 davka, plačujejo sedaj \$47.42. Davki so se na podlagi teh števil zvišali za več kot 110%. To so vsekakor visoke številke. Razume se, kolikor večja vrednost, toliko večji so davki. Navedene številke so navedene od statistikarjev le za primero.

Kakor kažejo razmere, niti misli ni na to, da bi se davke kmalu znižalo. Davki bodo še rastle, ker državni stroški se množe od leta in leta. Davki pa so tisti finančni vir, ki vse to pokriva in plačuje.

Uradništvo silno narašča. Zlasti požre davkoplačevalec velike svote prohibicije, ki potroši milijone za forsiranje te postave. Na drugi strani pa tistih svot, ki so jih občine, okraji in država prejele za gostilniške licence, zdaj ni in te ogromne svote morajo prispevati sedaj davkoplačevalci.

Tisti politikarji, ki pred volitvami obljubujejo, da bodo gledali, da se bodo ljudstvu znižali davki, le lažejo in ribarijo v kalnem. Davke znižati pri sedanjih razmerah bo nemogoče. Samo na to pomislimo, da se uradništvo z vsakim dnem množi, plače zveznim in državnim uradnikom se zvišujejo, zboljšujejo se ceste in pokrajine in vendar vse to se plačuje samo z davki. Kje sta armada in mornarica, koliko ta stane? Kje so še drugi razni izdatki? Dokler bodo vsi ti izdatki naraščali, niti misli ne moremo, da bi se davki znižali, temveč pričakovati imamo le povišanje istih. Kdor drugače trdi, le blufa in hoče popularnosti med volilci.

NOVICE IZ SLOV. NASELBI-NE SV. JURJA.

So. Chicago, Ill.

Eden ali drugi izmed cenjenih bralcev A. S. si bo morda mislil, da je izumrla slovenska naselbina sv. Jurja v So. Chicago. Nekako opravičeno bi sodil, ker ni nobenega dopisa od nas zadnji čas in še bolj bi opravičeno sklepal sodeč po vednem zvonjenju, ki smo ga obilo slišali zadnji čas od cerkve sv. Jurja. Kar naprej je namreč zvonilo mrličem.

Dne 2. septembra je umrla po mučni bolezni Mrs. Ana Mauretič, poročena Majewski. Pokojnica je zapustila potrebnemu možu 8 mesecev staro hčerko. Pokojnica je bila stara šele 25 let. Smrt izbira po svoje. Par dni na to je po kratki bolezni umrl v 68. letu svoje starosti Mr. Anton Merič. Kruta smrt si je v mesecu septembru izbrala še tretjo žrtev. Mrs. Mary Komlanc, v 34. letu, je nesrečno padla in v sled tega padca nenadoma podlegla smrti. Pokojnica zapuščala žalostnega moža in 5 nedorašlih otrok.

Vsem trem svetila večna luč! Na tem svetu je že tako, da eni odhajajo in drugi prihajajo. Evo ga dokazal! Pri cerkvenem odborniku Mr. Math. Klobučarju in njegovi soprogi Franciški se je povečala družina. V svojo sredo so sprejeli dečka in so ga krstili na ime Frank. Botra sta bila Mr. Marko Kralj in njegova soproga Jožefa.

Še drugo družino je obiskala sreča in sicer prvičkrat. Mr. Louis Železnik in Mrs. Josefina Samotarčan sta osrečena z hčerko Alojzijo Jožefino. Kot botra sta bila Mr. in Mrs. Frank Simc. Imenovana deček in deklica naj veselo in krepko se razvijata, da bosta enkrat dostavila v čvrsta farana male naselbine! Kdo bi mislil, da tudi iz naše fare sv. Jurja odhajajo drugam. Mr. Joe Kučič se je 20. septembra poročil in si je izvolil za svojo spremljevalko skozi življenje Miss L. Wilczewski, rodod Poljakinja. Novoporočencema želimo obilo sreče v zakonskem stanu. Poročevalec.

TONE PRAVI: VSE SE DOČA-KA, SAMO ČAKAJE JI TREBA.

Joliet, Ill.

"Say, Ma, that Tone that writes this bunk is a big nut." je dejala zadnji petek sosedova Mary, ko je brala moj dopis. — "Ja, koga pa spet maže po peperju?" je vprašala mati. — "He writes that he lost fifty cents, can you imagine such cheap gaud, goes and tells that in a paper..."

Tak pomenek je bil pri sosedovih zadnji petek. Za glavo sem se prijel ter jel premišljevali. Tone, morda si pa res udarjen na posebno "numaro." Ja, pa res nisem prav naredil. Tega pa že res ne bi smel vrniti v dopis. Smejejo se mi, pa govore, da sem cheap. In za fanta to ni lepo. Kaj če zvejo o tem vsa dekleta, kar gotovo so ali pa bodo. S prstom bodo kazale za menoj in velik križ bo prej, ko bom katero dobil. Le zakaj človek ne pomisli prej, kaj da v te presnete caj-

tenge. Ampak veste, ljudje niso vsi glih. Tam na Center St. bi bla pa ongava Jennie kmalu od smeha počla, ko je brala moj dopis. "Aj becu," je dejala, "to ne piše nihče drugi kot tist Tone tam z Broadwaya, ki se tako modro drži." In Margaret, ki pride k Jennie večkrat v vas, ji je pritrdila. Dolgo časa so se pogovarjale o tem in onem in ko je napočil mrak, je Jennie pogledala skozi vrata in dejala, "več, morava bit previdne, morda kak Tone še naju posluša in predno bova vedle, bova že v cajtengah, kako in kaj sva govorile."

Oni večer mi je bilo dolgčas pa sem jo mahnil malo na sprehod. Ko sem šel mimo Mr. Grahkove gostilne mehkih pi-jalč, sem krenil notri in spilenga ta "nedovžnega," ali po "broadwaysko" ta "near pira." Kupil sem si še smodko, jo zapalil in kajpada malo okrog sebe pogledal. Mr. Lekan me je od mize nekam tako "ferdohno" gledal, kakor kak detektiv. V strahu sem že bil, da vpraša: ti s pa tist Tone s hriba. Pa me h sreči ni. Mr. Grahhek pa me je gledal izza bare, jaz pa njega nazaj. O Tonetu ni nihče znil take ne take. Ko sem videl, da sem vsaj tu še dobro zapisan, sem se poslovil in odšel. Bo že, že, še sem pri ljudeh dobro zapisan, sem dejal sam pri sebi in šel lepo nazaj proti svojemu domu. Mislim sem, da bi prijel za pero in napisal dopis, pa sem bil malo preveč utrujen, zato sem odložil na petek večer. Vlegel sem se in zaspal. Objelo so me sladke sanje in sanjalo se mi je, da sem iskal dela. Dobil sem ga pri železnici in čuje, takoj so mi dali "ronati" železniško lokomotivo. "Can you run an engine?" — "You bet," sem mu odgovoril in nataknil sem robo-kavice, prijel premikalnico na lokomotivi in lokomotiva je puhala, žvižgala in vozila sem in tja. — To vidite, dragi čitatelji, se mi je sanjalo. A kaj, ko so bile to samo sanje. Zjutraj se zbujam, dan je že bil in kmalu bi bil "siht" zaspal. Gospodinja pa me nahnul: "Vstopim k mizi k zajutreku: "Ti, Tone, tako si nocoj smrčal, da se je hiša tresla. Na čudne viže si jo vlekel, en cajt si smrčal, da je kar grmel, en cajt si pa kar žvižgal." — O ironija! Tako-le sem varan še v sladkih sanjah! Jaz sem pa mislil v sanjah, da sem vozil lokomotivo in srečnega sem se čutil, da sem strojevodja, pa sem le smrčal in pri tem sem mislil, da sem vozil lokomotivo. Ali ne vara človeka vsepovsod? Še v sanjah sem prevaran. Tako se godi Tonetu s hriba na tem puklastem svetu.

Da pa ne bote rekli, da Tone preveč o sebi pripoveduje, naj krenem še k drugim novicam. Zadnji teden, menda v sredo večer, je nastala na North Chicago Street mehikanska revolucija. Namreč v majhnem obsegu. Neki Mehikanec John Silva, ki lastuje na Indiana Street Pool room, in neki drugi Mehikanec sta se razgrela in Silva

je pograbil samokres, misleč da je v Mehiki, ter je začel streljati na svojega nasprotnika, ki ga je tudi zadel v nogo. Kajpada take revolucije v U. S. niso dovoljene. Prišli so močje postave, ki so razgrajajoče vročerkve Mehikance spravili za mrežo in jih drugi dan s pošteno lekcijo in primerno denarno globo naučili, da v Jolietu Mehikancem ni še dovoljeno streljati po hišah, kakor v Mehiki.

Vendar enkrat bo, če bo, poglobljen kanal, ki gre skozi našo mesto. Zdaj pravijo, da se prišli do soglasja, da se sprejme načrt poglobitve kanala od Brandon pota do Ruby ceste. Zraven se bo naredilo še nekaj izboljšanja za javne naprave kot plin in druge stvari v mestu. Poglobitev bo veliko podvzetje in bo stalo nad 2 milijona dolarjev. Na vsako stran se bo zgradilo močne betonske stene za zadrževanje vode. — Kanal pa bo nato poglobljen, da bodo lahko pluli po njem tudi večji parniki. Ako smemo verjeti govoricam, bo naše mesto, kakor hitro še Cook county stori svojo dolžnost, dobilo vodno plovidbeno zvezo z mehigan-skim jezerom. Vse se dočaka, samo čakati je treba! Kaj se ve, naj potem še prekopljejo ožino med Kanado in Združenim državam, to je iz erijskega jezera v St. Lawrence zaliv, pa se bomo lahko z barko odpeljali v stari kraj direktno iz Joliet. Potem naj se pa še v starem kraju kaj enakega zmislijo, pa se bomo z barko pripeljali še v rodno vas. In kaj več hočete, saj je fletno in lušno na svetu!

Zalostna novica pa je, da je preminula Mrs. Anna Zatefal, živeča na 1600 N. Center St. Umrla je v bolnišnici sv. Jožefa. Pokojna zapuščala žalostnega moža, 6 otrok, — 2 sina in štiri hčerke. Pogreb se je vršil v soboto iz cerkve sv. Jožefa ob devetih dopoldne s sv. mašo. Žalostnemu soprogu in vsem sorodnikom sožalje, pokojni pa mir in pokoj!

Oddelek Rdečega Kriza v okraju Will je nakolektal za ponesrečence v Floridi 1284 dolarjev 21 centov.

Preminal je zadnji četrtlet rojak Frank Skrinar, 38 let star, živeč na 113 Cora Street. Umrl je v okrajnem sanatoriju po dolgotrajni bolezni. Zapuščala žalostno ženo in tri otroke, — dve hčeri in enega sina. Pokopan je bil v pondeljek dopoldne iz slovenske cerkve. Sorodnikom sožalje, pokojniku pa raj in pokoj!

V zakonski stan bo stopil 27. oktobra naš dobropoznan Mr. Louis Rogina, sin družine Rogina in Mrs. Peter Rogina z 105 Liberty ceste, z nevesto Miss Elizabeth Smithberg. Poroka se bo vršila v nemški cerkvi sv. Janeza, kamor nevesta spada.

Tako, zdaj se pa moj dopis konča. Napisal sem nekaj novega, nekaj takega, nekaj one-ga. Če komu kaj ne ugaja, naj se lepo oddahne in me o tem pouči, da bom za prihodnjic vedel drugače. Do tedaj pa ostane vsem udani

Tone s hriba.

Kajtebrigar v Zarkometu se hoče pošaliti, češ, še sedaj ne morejo pozabiti škofa Jegliča in evharističnega kongresa. Ob tej priliki tudi omeni, kako škof Jeglič poroča v "Sloven-cu" o smrti duhovnika radi solnčnega pika in ene nune radi elektrike. Hoteli škofa še flikniti, Zarkometar dostavi: "Noben čikaški dnevnik ni poročal o teh dveh slučajih prečudne smrti."

Zavedni Slovenci ne bodo nikdar izbrisali spominov in vtisov iz svojih src, katere je zapustil škof Jeglič tu med nami. Kdo bi tudi zamogel pozabiti velikega sina Slovenije, častil-jivega starčka, kateri se je po-dal čez široko morje, v goreč-nosti do vere in svojega naro-da! Edino od takih žarkome-tarskih izgublencev bi bilo kaj takega za pričakovati. Toraj tudi vi ga ne morete nikakor pozabiti; saj mu je Zarkome-tar še pred prihodom "svetil" in po odhodu ga tudi nikakor ne more pustiti pri miru.

Vsi časopisi so poročali laži o evharističnem kongresu, edino Prosveta je pisala čisto res-nico. To je tudi zelo verjetno, saj je našela vse pantoflje in zmečkane klobuke, ki so ležali po cestnih jarkih; ni videla to-rej kongresa, pač pa pomand-rane pantoflje in klobuke. — Solnčni pik je pa nova napred-na bolezen, katero so si izmi-slili lawndalski strici. Ni pičilo solnce ne, pač pa velik brenčel-j je pičil Zarkometarja v nos, da je poskočil in pogledal na soln-ce ter skoval basen o solnčnem piku.

Kdo je na smrtni postelji? Mož je ležal težko bolan in zdravnik mu je svetoval, naj napravi testament. Zato je po-kičal svojo ženo k sebi ter ji rekel: "Glej, žena, umrl bom. Pa tole mi boš še uredila. Mojo uro naj dobi moj sin Janez." — "Janez pa že ne, Jurij naj jo ima!" — "Dobro," je rekel mož, "naj pa ima Janez obleko, ki sem jo mislil dati Juriju!" — "Obleko bo pa Matevž dobil. Janez naj dobi telico-sivko!" — "Dobro," je rekel mož, "sestri Marjeti pa zapuščam svoje po-hištvo." — "Marjeti ne boš nič zapuščal," se je začela hudo-vati žena. — Moža pa je to u-jezilo, zbral je še vse svoje sile skupaj in zavpil nad ženo: "Ja, ali si ti na smrtni postelji, ali sem jaz?"

Ni treba zdravnikov. Prefri-gani zločinec je stal pred sodi-ščem, a ga je advokat prav sla-bo zagovarjal. Ker advokat ni našel nobenega drugega sred-stva, je zahteval, naj njegovega varovanca preiščejo zdravniki, ker je — neumen. Prefriganec je pa odgovoril: "Ni treba zdravnikov za to, saj je že to dokaz, ko sem vas vzel za za-govornika!"

BOLNIŠKA POSTREŽBA ZA SIROMAŠ-NE LJUDI.

Bolnišnice in neodvisne klinike.

Klinike (clinice), zvane tudi dispensariji (dispensary) so ustanove, ki nudijo zdravniško oskrbo bolnikom, ki niso toliko bolni, da morajo ležati v postelji. Človek gre na kliniko ravno tako kot bi šel v zdravnikov urad, mesto da zdravnika pokliče k sebi na dom.

Večina bolnišnic ima dandanes svoje klinike, ki se zvejo "oddelki za zunanje bol-nike" (out-patient department). Imamo pa tudi klinike, ki so neodvisne od bolniš-nic. V velikih mestih taki bolnišnični od-delki za zunanje bolnike imajo mnogo pod-oddelkov, ki se tudi zvejo klinike in od ka-terih se vsak bavi s kako posebno panogo zdravništva. Tako imamo klinike za notra-nje bolezni, kirurške klinike za oči, za u-šesa, za nos in grlo, klinike za tuberkulozo,

srčne klinike, klinike za ženske bolezni, zo-bozdravniške klinike in klinike za spolne bolezni. Večina takih bolnišničnih oddel-kov vsebuje tudi posebne klinike za otroke, takozvane pediatrične klinike. Nekateri imajo celo posebne klinike za novorojenčke in klinike, kamor se matere obračajo za pregledovanje in nasvet pred porodom. Tu-patam je najti tudi klinike, kamor se lahko pošiljajo otroci, ki so mršavi ali nimajo te-ka, oziroma ki jim treba posebne oskrbe. Te se zvejo prehranjevalne klinike (nutri-tion clinic); tu vagajo in merijo otroke in povedajo materi, kako posebno hrano treba dati otroku za njegovo vzrast. Nekateri ustanove imajo tudi klinike za sladkorno bolezen (diabetic clinic), klinike za "hay fever" in klinike za druge posebne vrste bolezni.

Ako manjše klinike nimajo toliko oddel-kov, pa imajo vsaj splošno zdravniško in ki-rurgično kliniko. In ako ne morejo zdra-viti bolnika v teh klinikah, mu povejo, kam naj se poda za primerno zdravljenje.

Mestne klinike in klinike privatnih organi-zacij.

V nekaterih krajih je mestna občina o-tvorila kliniko, kamor se ljudje obračajo za zdravniško preiskavo, ako imajo tuberkulo-zo oziroma sumijo, da jo imajo. Imajo tu-di mestnih klinik za otročje oskrbo in za predporodno oskrbo; vsaka taka klinika služi za svoj rojstni okraj. Tupatam tudi dobrodelne ustanove, "settlement houses" in cerkve vzdržujejo take klinike.

Zdravstvena središča.

V zadnjih letih prevladuje tendenca, da se vse izvenbolnišne klinike in zdravstvene organizacije v dotičnem mestu spravijo pod eno streho. Taka skupna stavba se ime-nuje zdravstveno središče (health center). To pospešuje sodelovanje med takimi orga-nizacijami, kot so udruženje obiskujočih bolničark, društev proti tuberkulozi in ena-kih organizacij. Zdravstvena središča so

veliko prispela k boljšemu javnemu zdrav-stvu v mestu. V teh središčih se rešujejo vsa zdravstvena vprašanja; iz istih se od-pošiljajo bolničarke v privatne hiše; v njih se vrši različno delovanje na zdravstve-nem polju; preiskujejo zdravstveno stanje ljudi, vzdržujejo tečaje za porod materam o modernih metodah otroške oskrbe, klini-ke za čiščenje otrokovih zob in klinike za tuberkulozo. V nekaterih zdravstvenih sre-diščih se ne nahajajo klinike za lečenje lju-di, ali pacienti se preiskujejo in napeljuje-jo k dobremu zdravniku ali v primerno kli-niko.

Zdravniki v klinikah.

Dandanes mnogi zdravniki žrtvujejo ne-koliko ur na teden za brezplačno delo v kli-nikah. Dostikrat ravno najboljši zdravniki so oni, ki posvečajo del svojega časa za kli-nično delo. To pomenja, da človek, ki se obrača na kliniko, ne sme misliti, da pride v neizkušene roke, narobe — on dostikrat

pride v oskrbo najboljših specialistov.

Kdo se sme posluževati klinike?

Na kliniko sme iti vsakdo, ki ni v stanu plačevati rednega zdravnika. To lahko pomenja človeka, ki je bil nekoliko časa brez posla in je zato vporabil vse svoje pri-hranke, ali pa človeka, ki sploh premalo zasluži, da bi bil v stanu plačevati zdravni-ka. Na drugi strani pa tudi mogoče, da ne-kdo, ki drugače zadosti zasluži, je imel to-liko bolezni doma, da je vporabil vse svoje prihranke in ne more več plačevati zdrav-nika, pa se zato obrača na kliniko za na-daljšno zdravljenje. Lahko se tudi zgodi, da nekdo, ki drugače lahko plačuje zdrav-nika za običajne bolezni, nima toliko, da bi plačeval specialista, ako ga potrebuje.

(Konec prih.)

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLO.

NASLOV IN IMENIK GLAVNIH URAĐNIKOV ZA BODOČA ŠTIRI LETA:
UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kočevar, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: John Shutte, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington Street, Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington Str., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Building, Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Joseph Pritekel, 322 W. Northern Ave., Pueblo, Colo.
1. nadzornik: George Pavlakovich, 4717 Grant Street, Denver, Colo.
2. nadzornik: Mary Grum, 5117 Emerson St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Dan Radovich, Box 43, Midvale, Utah.
1. porotnik: Joe Ponikvar, 1030 E. 7th St., Cleveland, Ohio.
2. porotnik: John Koeman, 1203 Mahien Avenue, Pueblo, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec," 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavne tajnike, vse pritožbe na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem, spremembe zavarovalnice, kakor tudi sumljive bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovancem, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmogni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa potrebna in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

VAŽNO NAZANILLO IZ GL. URADA ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE.

Cenjeno članstvo:—

Kakor poročano v zapisniku polletne glavne seje, je bil se je prvi nadzornik odpovedal, oziroma rezigniral od svojega predsednika nadzornega odbora izvoljen za gl. tajnika, in urada zaradi slabega zdravja ter je blagajnik storil isto zaradi pričakujočega odhoda iz Denverja.

Glavni izvrševalni in nadzorni odbor se je zedinil in po svojem najboljšem premisleku in zmognosti začasno postavil zmogljive uradnike na izpraznjena mesta. Isti so sledeči: Predsednik nadzornega odbora Joseph Pritekel, tajnik društva Slov. št. 3, Pueblo, Colo.; druga nadzornica Mary Grum, predsednica društva Kraljica Sv. Rožnega Venca št. 7, Denver, Colorado, in blagajnik Michael P. Horvat, član društva sv. Martina št. 1, Denver, Colo. Vsi trije novimenovalni uradniki so takoj ob nastopu svojih uradov položili poročstva (Surety bonds).

Nominacija za omenjene urade je bila zaključena 28. septembra t. l. Iste so se poslužila še tri društva in sicer: Društvo št. 1 je nominiralo za predsednika nadzornega odbora brata Johna Jeleniča, člana omenjenega društva; društvo št. 7 je potrdilo nominacijo, kakor jo je napravil gl. odbor ter na ta način določilo zaupniško gl. odboru, in društvo št. 16 je nominiralo za predsednika nadz. odbora Franka Starginar in za drugega nadzornika Joe Mencina, oba člana društva št. 16.

Ker za blagajnika ni bilo nobene nominacije od strani društev, brat Michael P. Horvat ipso facto postane gl. blagajnik Z.S.Z.

Za dva nadzornika je pa volitev v veljavi od današnjega dne do 17. novembra t. l.

V imenu Z.S.Z. vas prosim, da se vsi potrudite in volite ter se s tem izkažete kot dobri člani, kajti le tak se more šteti, da je pravi član, ki se zanima za Zvezne stvari, pa najsibo že pri volitvah, kakor tudi pri socialnih zadevah.

Vas bratsko pozdravljam ter ostajam Vaš za večjo in močnejšo Z.S.Z.

Anthony Jeršin, gl. tajnik.

"OTROKE IMAMO TAKE, KAKORŠNE SI VZGOJIMO."

(Dr. Breje, Ljubljana.)

Sredi meseca septembra je razburjal Ljubljano in vso Slovenijo jako žalosten slučaj povzročil mladine. Pred ljubljansko poroto je stal 14letni par, bivši dijak, ki je okoli dva meseca prej v javni menjalnici udaril po glavi poslujočo gospo z namenom, da se polasti velike svote denarja.

Ni naš namen, da bi tu ta slučaj sam na sebi v podrobnostih pretresali. Hočemo samo poudariti govor fantovega zagovornika, dr. Breje, ker se nam zdi, da marsikaj tega, če ne vse, kar je povedal dr. Breje, velja tudi za naše vzgojne razmere v Ameriki. Vsi, ki imajo opraviti z vzgojo mladine, bodisi lastne ali tuje, naj bi globoko tehtne besede izkušenega moža z vsó resnobno premislili in si jih vzeli k srcu. Govorjene so sicer za razmere v starem kraju, a z majhnimi izpremembami bi bile prav lahko naslovljene na našo ameriško javnost, tudi slovensko.

Dr. Breje, tako poroča ljubljanski "Slovenec," je poudarjal uvodoma, da moramo na današnji slučaj gledati z očmi sedanjosti in ne z očmi kazenskega paragrafa. Gledati moramo z očmi, kakšne so stvari in v kakšnih razmerah živimo.

Moderna mladina.

Toženeec je sad današnje družbe in ni kot mi, ki smo še živeli v drugi, bolj vzgojevalni dobi. Po pravici toži državni pravdnik o pokvarjenosti današnje mladine. To je res in se ne da izbrisati. Drugačnja je kot smo bili mi. Današnja mladina ne pozna in ne prizna nobene avtoritete, nobenega zakona, nima nobene vere več in discipline in ima strah edino le še morda pred "pendrekom" (policijski kolec). Nastane pa po tej ugotovitvi vprašanje, kdo pa je temu kriv? Ali je morda tega kriva mladina? Čudno bi

bilo to, saj tudi še danes prihajajo otroci nedolžni na svet. — Kdo je torej kriv tega zla in kdo nam je napravil to gorje? Vzgoja je kriva. Otroke imamo take, kakršne si vzgojimo. Ne glejmo torej, kakšen je otrok, marveč pogledimo same sebe. Mi sami smo krivi za te nesrečne otroške žrtve.

Vzgoja brez vere.

In še nekaj, kar je zelo važno. Starši in cerkev so imeli včasih veliko več vpliva na vzgojo otrok. — Pa mi boste rekli: "Cerkev spravlja sem." — Jaz pa pravim, da cerkev — vera — ali ni vera najjačji temelj za vzgojo otrok in predvsem za odgojo res dobrih značajev? — Danes pa žalibog nimamo stariši skoro prav nič več za govoriti pri vzgoji svojih otrok. Država nam je vzela enostavno to vzgojo in to nam lastnim starišem, kar iz rok. Država nam jih vzgaja. Pa kako? Ta državna vzgoja se menjava skoro dnevno. Včasih nas je peljal en razrednik skozi od prve pa tja do osme šole. Ta je poznal dobro duše in navade svojih učencev in ta jih je lahko primerno odgajal. Dandanes pa se spreminjajo učitelji, če ni drugače, tudi kar sredi leta. In skoro izgleda kot bi bili danes otroci teletki, kateremu je vseeno, kateri hlapec jim polaga krmo in hrano in kdo jih napaja. Pri tehkih menjavah res ni mogoče dobro vzgojiti otroka. In dalje: Ves pouk na naših šolah poantira dandanes to, da se eliminira, odpravi iz šol verska vzgoja. Prepoveduje se celo vstop v Marijansko kongregacijo, ker pride tam otrok v otroški vzgoji v roke duhovnemu voditelju, ki je iskren, skušen in globoko duševno vzgojen in ki bi ga tudi predvsem učil: Ne ubijaj, ne kradi! To nalogo pa mora prevzeti danes — žal nam — državni pravdnik. Toda ne pa kot učitelj, marveč že kot — tožitelj. Nasprotno je danes, kar je bilo prej. Danes sme otrok že vse delati in povsod že lahko gre.

Kino—visoka šola hudočelstva.

V gostilno, gledišče in kino. Dobro je tudi kino in poučno je lahko tudi, toda vse mora biti v svojem času in kazati se sme otroku le primerne stvari. Najnevarnejša je mladeniška doba. Takrat se vzbujajo zla po življenju. In če stoji na kinu napisano, da je vstop dovoljen samo odraslim, tem bolj silijo otroci notri. In kaj pa vidijo tam otroci? Kaj doberga? Tam vidijo roparske napade na vlake, na tanke, gledajo detektivske love na lopove, tam se strelijo, tolčejo, pobijajo in goljufajo, kar morejo. Platno seveda vse to prenese. Kako velikiški vpliv ima kino na mlado, dovzetno dušo, nam kaže zadnji slučaj, ki nam ga poroča iz Beograda. — Mlado dekle, pridna obiskovalka kina, ni mogla prenesti smrti kinounaka Valentino! Začela je turgovati in končno se je res usmrtila in to samo zato, ker je umrl eden ubogih junakov na platnu, katerega pa ni nikdar videla in še manj poznala! Ugotavljam pri tej priliki, da je pa je temu kriv? Ali je morda tega kriva mladina? Čudno bi

pravnik za zločine. In tudi ta načrt je bil napravljen čisto po kino-programu.

Grdo čtivo.

In poleg tega, kar je fant videl v kinu, kot smo že zgoraj omenili, kratak načrt napada, je še bral v raznih knjigah. — Med njegovimi šeroki in indijancami in detektivskim šundom sem našel knjigo, tako, da ko sem jo bral jaz, sem mislil, da se moja siva brada rdeči. (Claude Farrera.—Op. poročevalca.) V enem mesecu je požrl 150 takih ničvrednih knjig! In če mlad dovteten fant vse to bere, vidi in se uči, potem res ni čuda, če pride do misli: Po svetu moram tudi jaz, tam je življenje. In kdo je kriv, če pade in se pogubi, vtone v vrtincu življenja? Tisti, ki mu je dal take knjige! Kaj bi bilo, če bi smeli lekarnarji dajati vsakemu in vse, kar bi kdo hotel. Za lekarno se mora imeti recept od zdravnika. Kaj pa je treba za knjižnico, kjer se dobi prav vse — za 75 par? In taka slaba knjiga ustvari naravnost pogorišče v otrokovi duši. Tja naj gre tudi državni pravdnik, dosti bo posla! So sicer dobre in koristne javne knjižnice, ali poznati in vedeti bi morale, kaj imajo in za koga je kaj! Naš čas pa stori in dela vse in tako, da morajo biti otroci takšni, kakršne imamo. Vse brez izjeme se jim dopušča. In pa pravi kdo, kakšni roparji so! Kakšni pa! Jaz pa pravim, da so taki, kakršne smo si sami vzgojili. Življenje pa ni kino in tudi ne roman, življenje je — resno življenje!

Slaba družba.

Potem pa, če je fant radi tega že tako slabo vzgojno disponiran, pride pa še slaba družba. Drug drugega vzpodbujajo dečki k lumparijam. Nazadnje pa še celo zaničujejo onega, ki ni dosti korajžen. To je povedal tudi današnji obtoženeec, kako ga je njegov tovariš — hudobni duh — Lebes zasramoval, ko ni prvič udaril po gospej s pendrekom in je ni oropal. Sramotil ga je in s tem ga je pognal nazaj v zlo. — Sam je rekel: Pri prvi sem bil notri, kazala mi je gospa, denar in lahko bi jo bil udaril. Toda obšla me je dobra misel in šel sem. In prav gotovo bi on ne bil naredil tega, če se ne bi vrnil nazaj v slabo družbo Lebesa. Ta ga je podkuril in

ROJAKOM V CLEVELANDU naznanjam, da sem prevzel knjigarno Mr. Frank Kurnika. Obenem sem prevzel s tem glavno zastopništvo za Cleveland za lista "Amer. Slovenec" in "Ave Maria." V moji knjigarni imate na izbiro vse knjige iz knjigarne Amer. Slovenec. Prejel sem tudi mojo knjigo "Štiri leta v ruskem ujetništvu," katero rojakom vlad ne veleslanime vsebine posebno priporočam. — Obenem se priporočam vsem naročnikom Am. Slovenca in Ave Maria v naklonjenost. Vsem bom skušal postreči vsikdar kar najboljšje. Knjige oddajam proti primerni odškodnini tudi na posodo.

JOSIP GRDINA,

Zastopnik "Amer. Slovenca"
6121 St. Clair Avenue,
Cleveland, O.

POZOR! ROJAKI! POZOR!

V Chicagi in okolici.

Kakor lani, bomo tudi letos prodajali najboljše New-yorško grozdje. Dobili ga bomo okrog 10. do 15. oktobra, in sicer deset železniških vozov (10 car). Grozdje bo prišlo direktno iz New-yorških vinogradov. Grozdje je letos jako lepo in zrelo, tako da prekaša vse prejšnja leta in tudi bode ceneje kakor je bilo lani. Železniški vozovi bodo zopet stali na Blue Island in Pauline ulici, kakor so lani. Grozdje bode postavljeno vsakemu odjemalcu na dom.

Priporočamo se našim rojakom in starim odjemalcem za obila

Mladci & Polacek

1334 WEST 18th STREET

PHONE CANAL: 2076

naročila.

le pod njegovim zlobočnim vodstvom je šel fant in se je odločil. Rekel mu je: Bedast si, za nič, orožje imaš, samo udariti bo treba, pa bo denar! Toda po udarcu sta bila omamljena dva. Udarjena žena vsled hudega udarca — on pa prevzel vsled učinka, ki ga je imel udarec. V hipu je spoznal, da je pravi udarec drugačen kot v kino ali v romanu. Videl je bolečino, videl je padec, pretreslo ga je, pojavil se mu je občutek: Ven pojdi, proč od tod! In pristudil se mu je zločin in sicer tako, da je pobegnil iz sobe zločina in tudi denar ga ni zmotil več. — Pa tudi šolsko vodstvo pravi, da je dečko resnično ljuben. Vtika se res povsod — pove pa vse: tako je bilo!

Zagovornik preide potem na skrivnostnega Dalmatince (zapeljivca obtoženecega). Ta Dalmatincec je bil pravi satan, ki je našepetal dečku rop. Prišel je z njim skupaj na poti in sicer v Mariboru, kamor ga je bila policija vtaknila, ker ga je osumila potepuštvu, za eno noč v zapor. Tu se je seznanil z zločincem. Govornik odločno žigosa, da se fanti, ki niso nič zakrivil, od policije vtaknejo v zapore ne oziirajo se na to, s kom tam pridejo skupaj. Tudi to je visoka šola za zločinstvo. — Zagovornik poudarja nadalje otročji zamisel tega ropa in apelira na porotnike, da naj fanta, ki je žrtev slabe vzgoje, kina, slabe literature, družbe, oprostite. — Govorniku je občinstvo živahno ploskalo.

Po repliki državnega pravdnika in rezumeju predsednika senata so porotniki potrdili vprašanje glede ropa z devetimi glasovi, vprašanje glede knjižice pa so zankali, naker je bil obtoženeec, vpoštevaje vse olajševalne okoliščine, obsojen na tri leta ječe. V kazen se mu vsteje preiskovalni zapor od 2. julija.

S to obravnavo je bilo to porotno zasedanje zaključeno.

POPRAVEK.

Zadnji teden je bilo pomotoma poročano v oglašju "Mladci & Polacek," da bodo prejeli grozdje šele okrog 7. do 10. novembra. V resnici dospe njih grozdje okrog 10. do 15. oktobra, kar naj blagovolijo cenjenim čitatelji vzeti na znanje.

Za stari kraj.

Zima se bliža in z mrazom naraščajo potrebe in trpljenje. Povodnji, slaba letina, visoki davki in druge nadloge bodo potrebe letošnje zimo več kakor podvojile. Kdo drugi naj pomaga, ako ne Amerikanci?

Denarne pošiljave

so najboljša podpora in darila. Naša banka ima lastne zveze s pošto in bankami v starem kraju in zato more izvrševati denarne pošiljave hitro in zanesljivo, po pošti ali brzojavno, ter po nizkih cenah. Mi tudi dolarje izplačujemo v Jugoslaviji.

Denar iz starega kraja

imajo mnogi rojaki dobiti, bodisi iz bank, od privatnikov, od sodnije itd. Mi imamo v teh zadevah številne izkušnje in zato vsakomur lahko ustrezimo.

Notarske in odvetniške posle oskrbimo mi tako za tujak, kakor tudi v starem kraju. Pooblastila, kupne pogodbe, pobitnice itd. lahko dobite pri nas. Ako rabite v starem kraju zanesljivo in točno odvetniško pomoč, vam jo lahko oskrbimo.

Osebe iz starega kraja

mi hitro dobimo v Ameriko, ako jim je vstop po zakonu dovoljen. Mi izdelamo izjave, prošnje za Washington in vse, kar spada zraven.

Skupno potovanje za Božič

v stari kraj priredimo na 4. dec. t. l. na francoskem parniku "Paris." Potnike bo spremljal uradni družbe. Potniki naj se priključijo čim prej, zlasti ne državljeni, da jim preskrbimo še pred odhodom dovoljenja za povrnitev v Ameriko.

Ako želite potovati pred omenjenim datumom, nam pišite po vozni red. Mi zastopamo vse linije in zato lahko ustrezimo.

Vse dopise o teh zadevah naslovite na banko

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK

455 West 42nd Street,
New York, N. Y.

JUGOSLOVANSKA KVOTA V NOVOEM FISKALNEM LETU.

Ameriški konzulati so od 1. julija do konca avgusta izdali 121 priseljenjskih viz na račun jugoslovanske kvote. Kakor znano, novo fiskalno leto začne 1. julija in jugoslovanska kvota za leto dni znaša 671. Ameriški konzuli smejo vsak mesec izdajati kvečemu desetino letne kvote. Kdor pa je dobil priseljenjsko vizo, ima še tri mesece časa, da jo uporabi za prihod v Združene Države. Nekatere skupine priseljencev so izven kvote, zlasti žene in nedoletni otroci (do 18. leta) ameriških državljanov. Druge skupine pa imajo prednost v kvoti, v glavnem stari in otroci (od 18. do 21. leta) ameriških državljanov, kakor tudi poljedelci po poklicu in njihove družine. Te prednostne skupine pa ne smejo vporebiti več kot polovico letne kvote. Vsa njihova prednost dejanski obstoja v tem, da prihajajo prej na vrsto, kot oni, ki nimajo nikake prednosti. Številno priseljencev izven kvote ni nikakor omejeno.

Iz zgornjega je razvidno, da bi ameriški konzulati tekom prvih dveh mesecev tekočega fiskalnega leta bili lahko izdali 134 priseljenjskih viz. Toda izdali so jih le 121. Od teh je bilo 63 viz za prednostne priseljence in 58 za navadne priseljence.

DODATEK K CENIKU KNJIG.

IZDAN V AVUGSTU 1926.

Povesti in romani.

Duška. Roman. Prvi del. \$0.75

iz moderne svete. F. S. Finčgar. Napet roman iz delav. življenja 1.50

Kmečki punt. Avg. Senoa. Povest iz časov tlačanstva kmetov. 95

Kristof Dimac. J. London. Povest iz burnega življenja iskalcev zlata v Alaski 1.50

Ljudska knjižnica. 1. in 2. zvezek. Znamenje starih. A. C. Doyle. Zanimiva detektivska povest. Darovana. A. Dostal. Zgodov. povest iz dobe slovanskih apostolov 1.25

Mali svet naših očetov. A. Fogazzaro. Roman iz Gornje Italije iz časov avstrijske vlad. 1.25

Malo življenje. Dr. Fr. Detela. Velezanimiva povest iz kmečkega življenja. 75

Misterija. C. Le Rouge. Buren avanturistični roman 1.25

Na krvavih poljanah. Iv. Matičič. Pripis trpljenja in strahot slovanskih vojakov med svetovno vojno. 1.50

Narodna biblioteka. 4. snopič. V gorskem kajžetu. A. Koder. Zanimiva povest iz gorskega okraja 30

11. snopič. Za kruhom. H. Sienkiewicz. Pretresljiva povest ameriških iseljencev 30

Ne v Ameriko. J. Aleševic. Po učna povest povzeta po resničnih dogodkih 45

Oče budi volja Tvoja. Iv. Pregelj. Zanimiva povest iz istrskega življenja 50

Onkraj pragozda. J. O. Curwood. Napet roman iz kanadskih puštin 30

Otroka kapitana Granta. J. Verne. Burni dogodivljaji potovalcev okrog sveta 2.00

Zadnja kmečka vojska. A. Senoa. Zgodov. povest iz kmečkih vstaj 1. 1373 1.50

Zadnji dnevi velikega mučenika. B. Franko. Povest iz misijonskega delovanja v Sev. Ameriki 45

Zgodbe napoleonskega vojaka. Napeti vojni dogodivljaji francoskega vojaka 75

Igre.

Radi oreha. Dr. Vodopivec. Ljudska igra v treh dejanjih 35

Razvalina življenja. F. S. Finčgar. Ljudska drama v treh dej. 75

Stari grehi. Dr. I. Stokha. Veselotiza v treh dejanjih 35

Veleja. A. Novčan. Drama v treh dejanjih 75

Zakleti grad. Dr. A. Rempe. Romantična igra v petih dej. 75

Znanstvene in poučne knjige.

Slovenska žena. Minka Govekarjeva. Pripis delovanja slovanskega ženstva v tajnosti 1.00

Zgodovina cerkliške fare. Iv. Lavrenčič 65

Verske in nabožne knjige.

Sonce in senca. Dr. P. A. Timonec. Pripisna in pabiranje raznih krivih naukov glede cerkve in vere 1.00

NOTARSKA DELA.

Kupne pogodbe, pooblastila, afidavite in vse druge legalne listine izdeluje rojakom za tu in stari kraj

JOHN JERICH.

Slovenski notar,

1849 West 22nd St., Chicago, Ill.

HRANO IN STANOVANJE

dobijo štirje fantje pri slovenski družini. J. Hočevar, 2309

West 25th St., Chicago, Ill. (s)

Dve najbolj udobni stvari na svetu so stari čevlji in stari prijatelji.

* * *

Pametni človek se raje pogaja, kakor pa tepe.

MALI OGLASI.

HIŠE IN LOTE.

HIŠA 7 sob, zid. 2938 Fillmore St. Ph. Van Buren 2364. 54-s do s

BUNGALOW ZID., 12 palcev stena, lota 37½x125. \$10,500. 4021 Menard Ave., četrti blok od Irving Park. Ph. Kildare 5055. 90-p do p

PRODA LESENO HIŠO v dobrem stanju; 6 sob, elektrika, plin, kopalna soba; cena znižana. 1830 West 23rd St. Phone Canal 6270. J. L. Sinnott, lastnik.

BUNGALOW 5 SOB, garaža za dve kadi, 3 blk. zap. do Ashland Ave., Forest Preserves, 8878 So. Winchester Ave. 00-s, s, sr

PRODA 60 ČEV. loto blizu kare id C. B. & Q. za \$1100. E. Edwards, Western Springs, Ill. Ph. 2477 M.

54-s, s, sr

SAMO SE EN

bungalow s 5 sobami zid., cesta tikovana, furace hit, hrastov les, krasna oprema elektrike luči, podstrešje lepo, klet za sadje, led se daje od zunaj v omaro, vel port, Kohler vodna napeljava, blizu kare in R. R. 2 blk. do sole in cerkve. Cena je samo \$7300. treba je \$1200 takoj. Pridite pogledati. 2719 Newland Ave. 07-sr

BUNGALOW 6 SOB, furace hit, klet ometana, garaža, na lepem kraju v Cicero, takoj prodaj, ali zamenjaj 1614 — 68th Ct., Cicero, Ill.

UGODNA PRILIKA.

"BATTERY & IGNITION STATION," nizka cena. 7727 S. Halsted St. Ph. Triangle 1410. 85-p do p

MERCHANTS TAILORING BUSINESS, Indiana država, blizu Chicago, Pechman, 32 N. State St., soba 1400. 03-s, sr

LAUNDRY PRODA, vse s 13 predali, na zapadnem delu mesta. 7437 Madison St. F. R. Schoenfeld, Forest Park, Ill. 97-s, sr

RESTAURANT IN LUNCH ROOM prodaj radi bolezn. 312 W. Madison St., Maywood, Ill. 04-sr do sr

FARME NA PRODAI

10 AKROV FARME.

Gratiot County, Mich., poldrugo milio postaja, mala hiša, ob cesti, za gasolin postajo in vrtnarstvo. Radi slabega zdravja prodaj za \$1200. Tudi postopaj v Muskegon. Olden, 1625 Beidler St., Muskegon, Mich. 61-sdos

SOUTH WEST MISSOURI Land, nizka cena, mlekarstvo, kokošjerja, lega lepa. — Eureka Farms, Mount Vernon, Missouri. 96-sr

POKŠTVO NA PRODAJ.

DVE POSTELJI, box springs, modroci \$75.00, mahagoni omara ia več drugega pohištva. Ph. Superior 8157. 86-p, s, t

ZGODBE NAPOLEONSKEGA VOJAKA

Francoski spisal Erckmann-Chatrian,

Poslovenil Al. B.

Prav zadovoljen sem bil, da sem zopet uglede sinje nebo in dihal sveži zrak, kajti duh po netopirjih, ki bivajo v teh ozkih, dolgih hodnikih, je človeku zapiral sapo.

A kakšen grozen mrz je bil v tem prostoru, ki je bil odprt vsem vetrovom, in kako bleščeča luč je prihajala k nama od snega v tem zimskem vremenu, v katerem se je lahko videlo 20 ur daleč!

Tu doli se je kot na poli belega papirja črtal ves Pfalzburg s svojimi šestimi bastijami, tremi polmeseci, z dvema prednjima utrdbama, s vojašnicami, smodnišnicami, mostovi, vežbališči in nasipi, celo mestice z velikim paradižnim trgom in ličnimi, lepo v eni vrsti zidanimi hišicami. Videlo se je v sredo dvorišč, in jaz, ki še nisem bil navajen takega pogleda, sem se držal sredi ploščadi, boječ se, da bi ne zletel proč, kakor se pripoveduje o ljudeh, ki znore na velikih višinah. Niti uri si nisem upal približati, ki je imela tudi na hrbtu kazalce naslikane. Ako bi me ne bil vzpodbudil Brainstein, bi se bil še dalje mirno držal trama. On pa je rekel:

"Zdaj pojdiva pogledat, gospod Jože. Kako je zdaj ura?"

Izvelel sem veliko uro gospoda Guldena, ki je kazala tudi sekunde, ter videl, da je šla ura v zvniku dokaj prepočasno. Brainstein mi je pomagal naviti uteži in naravnati kazalce. "Po zimi ura vedno zaostaja," je rekel, "ker je pač železna."

Ko sem si bil ogledal in zapomnil vse te stvari, sem pričel opazovati okolico: barake pri hrastihih, Bukov vrh, in nazadnje sem ravno nasproti zapazil Vier-Winden in hišo tete Marjete. Iz dimnika se je pravkar kadilo in dim se je kot višnjevi trak dvigal proti nebu. Predstavljal sem si kuhinjo: mislil sem si Katarino v coklah in volnenem krilu, kako pri ognjišču vrti kolovrat in misli name. Bil sem tako ginja, da nisem več čutil mraza in sem v enomer strmel v dimnik.

Oče Brainstein, kateremu se niti zdelo ni, kaj opazujem, je rekel:

"Kaj ne, gospod Jože... kljub snegu so zdaj vsa pota polna ljudi. Velika novica se je že raznesla, zdaj pa prihajajo vsi, da kaj natančnejšega zvedo o svoj nesreči."

Videl sem, da ima prav: vse ceste, vsa pota so bila polna ljudi, ki so hiteli proti mestu. Ko sem se ozrl dol na trg, sem videl vedno bolj naraščajočo množico pred glavno stražo, pred županstvom in pošto. Čulo se je šumenje kot glasno mrmranje glasov.

Se enkrat sem se ozrl na Katarino biyališče, potem pa sem slednjič hočeš nočeš moral dol. Pričela sva po temnih, zavitih stopnicah stopati kot v vodnjak. Ko sva prišla do orgel, sva videla s kora, da je močno narasla tudi že množica v cerkvi; vse matere, sestre in babice, bogate in revne, so v veliki tišini med klopi ležale na kolenih. Molile so za

padle... molile, da bi jih morda vendarle še enkrat videle!

Odkraja tega nisem prav razumel, naenkrat pa mi je prišlo na misel, da bi tudi Katarina, ako bi bil lansko leto šel k vojakom, se daj klečala tam doli, molila in me od Boga zahtevala nazaj. To me je zbudilo v sree, mrz me je stresel po vsem telesu.

"Idiva! Idiva!" sem rekel Brainsteinu. "To je grozno."
"Kaj?" je vprašal on.
"Vojna."

Stopala sva dol po stopnicah pod velikimi cerkvenimi vrati. Jaz sem šel čez trg k mestnemu načelniku Menjeju, Brainstein pa je krenil proti svojemu stanovanju.

Na oglu mestne hiše sem videl prizor, katerega se bom spominjal vse svoje žive dni. Tam je bil namreč nalepljen veliki razglas. Več nego petsto oseb, meščani in kmetje, moški in ženske, so strmeli vanj, stisnjeni drug k drugemu, z iztegnjenimi vratovi kot v nekaj groznega. Čitati ga niso mogli, le včasih je zaklical kdo po nemško ali francosko:

"Vsi vendar ne morejo biti mrtvi! — Nekaj jih bode vendar prišlo nazaj!"

Drugi so vzklicali:
"Saj se ničesar ne vidi! — Saj ni mogoče zraven!"

Uboga, stara žena, ki je stala zadaj, je dvigala roke proti nebu in vpila:
"Krištof... ubogi moj Krištof!"

Nekateri, ki jim te besede niso ugajale, so klicali:

"Pomirite vendar starko!"

Vsakdo je mislil samo nase. Zadaj so še vedno nova krdela vrela skozi nemška vrata.

Slednjič je Harmantje, mestni seržant (narednik), stopil iz stražnice ter z listom, ki je bil čisto podoben onemu na steni, stopil vrh stopnic. Nekaj vojakov je šlo z njim. Zdaj je vse vrelo na tisto stran, a vojaki so spredaj stoječe potiskali nazaj. Oče Harmantje je pričel čitati tisti razglas, katerega so imenovali "devetindvajseto okrožnico" in v kateri je poročal cesar, da je med umikanjem vsako noč poginilo na tisoče konj. — O ljudeh ni rekel nič!

Mestni narednik je čital počasi, nikdo ni črnil besedice, celo starka, ki niti ni umela francoski, je vlekla na uho kot drugi. Lahko bi bilo slišati letečo muho. Ko pa je prišel do bpsed: — "Naše konjenišvo je izgubilo toliko konj, da smo morali častnike, ki so jih še imeli, združiti da smo mogli sestaviti iz njih štiri stotnije po 150 mož. Generali so pri tem opravljali posle stotnikov, polkovniki posle nadporočnikov." — Ko je prečital to mesto, ki je bilo velike armade, slikalo bolj nego vse drugo, se je razleglo od vseh strani vpitje in ječanje. Dve ali tri ženske so omedlele... odpeljali so jih pod pazduho.

Gospa Hermina Lichtenstein

umrla.

Umrla je v Mariboru v Gre-

gorčičevi ulici gospa Hermina

Lichtenstein v starosti 70 let.

Rajna je bila tašča znanega

mariborskega veletrgovca g.

Josipa Rosenberg.

GOSPODINJE V JOLIETU

so prepičane, da dobijo pri meni najboljše, najcistejše in najcenejše

MESO IN GROČERIJU

V zalogi imam vedno vsake vrste sveže ali suho prekajeno meso ter vse predmete, ki spadajo v mesarsko in gročerijsko obrt.

JOHN N. PASDERTZ

COR. CENTER & HUTCHINS STS., JOLIET, ILL.

Chicago Telefon 2917.

POZOR!

Nove slovenske COLUMBIA plošče

Kdor ljubi lepo petje ali muzikalične komade, naj naroči sledeče COLUMBIA plošče, katere imajo čisti glas in so najbolj glasne.

10 PALCEV — 75c.

- 25046 F Slovensko dekle, moški kvartet, Jadran.
- 25047 F Ljubzen in pomlad, moški kvartet, Jadran.
- 25048 F En starček je živel, moški kvartet, Jadran.
- 25049 F Sijaj solnce, moški kvartet, Jadran.
- 25050 F Na pot v stari kraj, I. del, moški kvartet, Jadran.
- 25051 F Na pot v stari kraj, II. del, moški kvartet, Jadran.
- 25052 F Stoji stoji Ljubljana, moški kvartet.
- 25053 F Sinoči je pela, moški kvartet.
- 25054 F Hojer valček—harmonika, banjo in gitara.
- 25055 F Pečlarska polka, harmonika, banjo in gitara.
- 25056 F Šladki spomini, valček, harmonika, banjo in gitara.
- 25057 F Veseli rudarji, marš—harmonika, banjo in gitara.
- 25058 F Polka "starij", harmonika, banjo in gitara.
- 25059 F Ti si moja, valček—harmonika, banjo in gitara.
- 25060 F Coklarska koračnica, harmonika, banjo in gitara.
- 25061 F Triglavski valček, harmonika, banjo in gitara.
- 25062 F Ptica voheet, šotiš—harmonika, banjo in gitara.
- 25063 F Mazulinka—harmonika, banjo in gitara.
- 25064 F Daleč v gozdu, valček, Columbia orkestra.
- 25065 F Večerni valček.
- 25066 F Na gospodarstvo, Instrumental Trio.
- 12043 F Na kranjskih gorah, polka.
- 68000 F Wien bleiht Wien, vojaška godba.
- 68001 F Doppel Adler marš.
- 68002 F Županova polka, kmečka godba.
- 68003 F Posavska polka, kmečka godba.
- 68004 F Polka čevljarskih vajencev, godba.
- 68005 F Ko krojač plesat gre, godba.
- 68006 F Naprej na ples, polka, godba.
- 68007 F Držimo se plesa, godba.
- 68008 F Naprej zastava slava, godba s petjem.
- 68009 F Mladi vojaki, godba s petjem.

Pri naročilu zadostuje ako napišete samo številko in natančen naslov. Zastonj 200 glasnih igel kdor naroči 4 plošče ali več.

Rojakom se uljudno priporoča za naročila

Anton Mervar

6921 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik

SLOVENSKA TRGOVINA Z OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

217 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Najstarejši trgovec z železno

v Chicagu je

A. M. Kapsa

2000 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO

Phone: Canal 1614.

Trgovina vsakovrstne železine, električne potrebščine, plinove cevi, avto potrebščine, železni material za vsakovrstno stavbo. — 1500 RAZNIH PREDMETOV V ZALOGI!

Blago dovažamo na dom — Začne te govoriti z nami in ostali goste naš stalni odjemalci.

Naše cene so najnižje v mestu!

ROJAKI V SO. CHICAGO

ALI SE NE VESTE DA IMA

JOS. GORNIE

na

9476 — Ewing avenue

v zalogi vedno najboljše gročerijsko blago, vsakovrstna meso, sveže in prekajeno. Parutino in vse kar slovenska gospodinja potrebuje?

Vsem se priporoča v poset!

PISANO POLJE

J. M. Trankl

Zdravniki, ki ne bodo ozdravili,

Žarkometer beleži dve vesti: V Springfieldu, Mass., je mlad fant grozno mučil in umoril svojo mater v deliriju verske blaznosti.

V Španiji je oče prerezal vrat svoji hčeri in nato je dejal ljudem, da je svojo hčer daroval Bogu, da tako dokaže svojo vero.

Blaznost je bolezen, huda bolezen pred vsem verska blaznost. Ako Žarkometer misli, da je pri verski blaznosti vzrok vera kot taka, bo pač precej osamljen v svoji sodbi. Sodbi pa tako in zelo možato, ko pravi:

"Na tisoče ljudi je bilo na ta in še strašnejši način "darovano" Bogu in bogovom. Yes, predsednik Calles, ki bi rad otel mehiško ljudstvo posledic verske blaznosti, je velik tiran. Verska blaznost je najhujša forma blaznosti. Yes, vsi oni, ki so v boju s praznovorstvom, materjo verske blaznosti, so veliki tirani."

Ako je praznovorstvo povod verski blaznosti, in bi se posrečilo onim, ki odpravljajo praznovorstvo, odstraniti tudi blaznost, potem jim želim vso srečo, toraj predsedniku Callesu in — g. Moleku. Pravo verstvo je pa pri verski blaznosti precej nedolžno, kakor pač pri vsaki drugi bolezni. Recimo, da se predsedniku Callesu posreči odstraniti verstvo, in se to posreči tudi g. Moleku, potem morata Calles in g. Molek biti zelo naivna, ako mislita, da bosta s tem odstranila tudi vso versko blaznost, oziroma blaznost sploh.

Takile zdravniki mogočno kričijo, uspeha pa ne bodo imeli prav nobenega, to stoji.

Stvar ima malo drugačno lice.

Glas Svobode piše v članku "Česa nam je nujno treba" sledeče: "Cerkvenjaki so znali tako manevrirati, da so si pridržali najstarejšo podporno organizacijo ameriških Slovencev (meni K.S.K.J.). V njej ima duhovščina svoje piknike, a vsi drugi so le njeni hlapi. S tem, da je duhovščina dala najstarejši podporni organizaciji versko lice po vnanjosti in notranjem ustroju, je že dala povod novim podpornim organizacijam. Napredni Slovenci niso mogli vanje, niti ne več iz nje, če so že dolgo plačevali svoje prispevke. Duhovščina je bila prva, ki je pozročila cepitev naših gospodarskih sil."

Duhovščina mora biti kriva v očeh svobodomiselnca, seve. Samo resnična stvar ni K.S.K.J. je bila ustanovljena kot katoliške organizacija, kakor priča jasno njeno ime. Ako je duhovščina "manevrirala," da jo je ohranila na ti podlagi, hvala Bogu. Ali se je poskušalo izmanevrirati jo iz te podlage? He?

Napredni Slovenci so dobro poznali to podlago. Čemu so pristopali, ako so pozneje hoteli iz nje? Ali so pristopali, da bi jo "izmanevrirali?" Če so začeli ustanavljati nove organizacije, je bila pač njih naprednost povod, da so se cepile gospodarske sile, ni pa tega povzročila duhovščina, ki stoji še danes na prvotni podlagi.

Čifutska navada.

Tako imenuje "Pripiskar" neko izjavo znanega Brisbane. Nič ni na tem, kdo kaj pove, temveč, kaj in kako pove. Kar je v zadevi "duhovnice" Aimee McPherson zapisal o "satanu," meri, kakor se zdi, na zasmeh, a očitno nekdo tega ni kapiral. Čifutske navade pa obstajajo, in tudi še — nečifutske.

Priznanja ni.

"Socialisti pa lahko že danes po našem prepričanju, in koli-

kor je v danih razmerah mogoče, delamo tako, pa bomo naj-moralnejši ljudje na svetu," pridiga in priporoča g. Molek v predavanju o proletarski etiki in morali. On gotovo ne pije vina, ko priporoča vođo, in tudi drugi bodo, kolikor je v danih razmerah mogoče, tako delali.

Dobra stvar ne najde vselej priznanja. Pripiskar sodi: "Lepega se delati s tem, da kdo meče izmišljeno blato na drugega, ni socialistično." Naše sožalje, a tudi nam "zagovornikom srednjeveške teme" se godi enako.

Vsi v enem košu.

Čikaška svojati in — Trunk. V en koš nas vrže pisatelj "Kratkih," ko meni: "In sedaj ravno so vsi iz sebe. Patentirani lažnjivci so. Z lažmi hočejo obrniti ljudsko pozornost od sebe na druge. Trunk jim pomagaj! Vrana vrani ne izkljuje oči."

Danes meni, jutri tebi, včasih pa — obema.

Ni blasfemija, pač pa salamon-sko neu...

Angleški znanstveniki so ba-je našli, da ima rastlina čut. — G. Molek namigava na — heretike. Kaj boš, pač besede ne bo pojnil. Namigava pa tudi na blasfemijo, ko pravi: "Kaj če bi imela tudi rastlina dušo?" Čut bi mu bil toraj nekaj dokaz za dušo. Pes zavili, če mu stopi na rep, toraj bo tam vsaj kos pasje duše. Morda bi bil rad blasfemiral, pa je stvar pre-neumna.

Še več o — čutu.

"Učenjaki se pikajo," pravi Žarkometer, ko sem nekaj odgovoril na Brisbanevo pripombo, o dušah v mrazu. Stvar je slična oni, ko je nekdo z daljnogledom iskal Boga na nebnem svodu, ali oni, ko je drugi s se-cirskim nožem iskal dušo, iz česar se Brisbane sam norčuje. Žarkometer smeši, da sem Brisbane pobil, kakor pobije mesar vola. Ako je bila Brisbaneova neumna ko vol, magari.

Slo je za "grozen mrz med zemljo in nebom, toraj za fizično stvar. Po svoji stari navadi pa g. Molek kar poskoči in začne zafkravljati: "Čutil ni in čutov ni pri duhu. Duh je brez-čuten. Duh je v tem slučaju toliko kot — nič." Ako on tako sklepa, potem tudi njemu ni treba biti v skrbeh radi mraza ali vročine, tisti — nič pa ga u-tegne po takem sklepanju raz-očarati. "Oni svet" se tako lahko ne da odpraviti.

Z nožem

je nekdo sunil v hrbet rudarja M. Bizjaka, ko sta šla skupaj iz Erzenove gostilne v Hrastniku. Bizjaka so pripeljali v ljubljansko bolnico.

UTRINKI.

Bedasto je poročiti se radi lepote, ker lepota mine — tako tudi denar.

Ste že opazili, kako je človek takrat sladak, ko kaj prodaja ali prosi?

Človek, ki stori kakšno dobro delo po pomoti, se navadno najbolj baha.

Čas je denar — za žensko, ki misli, da je čas odmerjen le za nakupovanje.

Navadno več ko kakšna postav stane, tem manj je v njej pravic.

Žene so bolj popustljive kakor moški, to pa vsled tega, ker imajo ženske več za odpustiti.

POZOR! STOJ! CITAJ!

TRI STVARI SO, na katere se mora vsakdo ozirati. Te so: Zmerne cene, potrežba in točnost.

Društva, organizacije, župnije, trgovci in obrtniki se morajo še posebno nato ozirati, kadar naročajo tiskovine za svoje uradne potrebščine.

MI NE PRAVIMO: pri nas naročite. Ne, ampak pravimo, nas za cene vprašajte predno oddaste svoje delo drugam.

NAŠA TISKARNA je tekoma zadnjih sedem let zadovoljila na stotine društev in posameznikov s tiskovinami. Kdor naroči tiskovine pri nas enkrat, jih naroča vedno. In temu so zopet vzrok tri stvari: zmerne cene, potrežba in točnost!

PRESTAVLJAMO slovensko in angleško in obratno, kakor tudi iz drugih jezikov. Vsem se priporočamo

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.